

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835
41¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO
KODEKSO 2.72 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ (KOOPERATYVŲ) ĮSTATYMO NR. I-164
6¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽŲJŲ
BENDRIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-2159 6¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS NEKILNOJAMOJO TURTO REGISTRO ĮSTATYMO NR. I-
1539 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGŲ
PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275
25² STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKINIŲ
BENDRIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1804 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO
ĮSTATYMO NR. XI-1807 29 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428 8¹ STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO
ĮSTATYMO NR. I-1418 2 IR 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. I-1222 11¹ STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnyje įtvirtinta kiekvieno žmogaus teisė turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti; žmogui neturi būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas. Konstitucinės teisės į informaciją įgyvendinimui ypatingas vaidmuo tenka žiniasklaidai ir žurnalistams, kurių veikla grindžiama operatyviu aktualios ir patikrintos informacijos teikimu visuomenei. Ypač svarbu, kad informacija visuomenei turi būti teikiama laikantis Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme nustatytų pagrindinių visuomenės informavimo principų, kurių esminis reikalauja viešąją informaciją visuomenės informavimo priemonėse pateikti *teisingai, tiksliai ir nešališkai*.

Šiuo metu įstatymuose nenumatyta galimybė žurnalistams neatlygintinai gauti tam tikrų registru ir valstybės informacinių sistemų duomenis. Tai objektyvi kliūtis ne tik žurnalistui atlikti savo profesinę pareigą (ypač jei ji įgyvendinama vykdant žurnalistinį tyrimą), bet ir visuomenei gauti informaciją, kurios viešumas mažintų korupcijos pasireiškimo tikimybę, atskleistų galimus viešųjų ir privačių interesų konfliktus, asmenų neteisėto praturtėjimo ar įtakos dalyvaujant juridinių asmenų veikloje ar valdyme atvejus ir pan. Atvira valstybė ir jos institucijos turi sudaryti sąlygas profesionaliai tiriamajai žurnalistikai, kuri negalima be prieigos prie tam tikrų duomenų ir jų analizės. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme nustatyta, kad žurnalistas yra asmuo, kuris profesionaliai renka, rengia ir teikia medžiagą viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui pagal sutartį su juo ir (ar) yra žurnalistų profesinės organizacijos narys. Todėl demokratinėje santvarkoje siekiant tvarios viešojo intereso apsaugos, žurnalistams, kaip ypatingą statusą visuomenės informavimo srityje turintiems subjektams, turi būti užtikrinta teisė neatlygintinai gauti tam tikrą informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įskaitant aktualius ir istorinius duomenis iš valstybės informacinių išteklių – tam tikrų registru ir valstybės informacinių sistemų.

Žurnalistų teisė gauti neatlygintinai duomenis neturėtų būti saistoma papildomų sąlygų ar kriterijų, kurių nustatymas paneigtų pačią žurnalistų teisę operatyviai gauti jo profesinei veiklai svarbius duomenis. Kita vertus, ši teisė turi būti neatsiejama nuo profesinių standartų, įstatymo ir etikos normų visuomenės informavimo srityje laikymosi, todėl įstatymų projektuose numatyti duomenys neturėtų būti teikiami neatlygintinai, kai viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas, kurio vardu duomenų prašo žurnalistas, yra padaręs rimtų profesinės etikos pažeidimų

ar buvo priskirtas profesinės etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų kategorijai.

Siekiant sudaryti sąlygas žurnalistams neatlygintinai gauti duomenis iš registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojo, parengti Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo ir kitų, su sprendžiama problema susijusių įstatymų pakeitimų projektai (toliau visi kartu – įstatymų projektai), t. y.:

- 1) Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 2) Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo Nr. I-1539 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 3) Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 4) Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 25² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 5) Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 41¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 6) Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 7) Lietuvos Respublikos mažųjų bendrių įstatymo Nr. XI-2159 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 8) Lietuvos Respublikos ūkinių bendrių įstatymo Nr. IX-1804 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 9) Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 8¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;
- 10) Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau Nr. 5–10 kartu – atskiras juridinių asmenų teisinės formos reglamentuojančių įstatymų projektai).

Įstatymų projektų tikslas – užtikrinant visuomenės atvirumą ir teisę gauti teisingą, tikslią ir nešališką informaciją, sudaryti sąlygas žurnalistams neatlygintinai gauti duomenis iš registrų ar valstybės informacinių sistemų (tvarkytojų).

Įstatymų projektų uždaviniai:

- suteikti teisę žurnalistui visuomenės informavimo tikslais, kiek tai yra būtina jo profesinei pareigai atlikti, viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo, su kuriuo žurnalistą sieja sutartiniai santykiai, vardu neatlygintinai gauti duomenis iš registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojo;

- užtikrinti, kad teisė neatlygintinai gauti duomenis iš registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojo nebūtų suteikta, jeigu viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas, kurio vardu žurnalistas prašo pateikti duomenis ir kuriam rengia ketinamą skelbti informaciją, turi tris ar daugiau galiojančius rimtus profesinius pažeidimus arba yra priskirtas profesinės etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų kategorijai.

- nustatyti, kad neatlygintino registrų ir valstybės informacinių sistemų duomenų teikimo sąnaudos registro ir valstybės informacinės sistemos tvarkytojui kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, kuri taikoma ir už registro duomenų teikimą valstybės institucijoms, vykdančioms teisės aktuose nustatytas funkcijas.

Lietuvos Respublikos Seimas 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ pritarė Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kurios 84.4 papunktyje numatyta ypatingą dėmesį skirti maksimaliai žurnalistų prieigai prie informacijos šaltinių, atvirųjų duomenų.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. sausio 11 d. sprendimu Nr. SV-S-30 „Dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 6, 46¹, 48 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-2675 ir jo

lydimųjų teisės aktų projektams Nr. XIIIIP-2676 – XIIIIP-2682 tobulinti sudarymo“ sudaryta darbo grupė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu žurnalistų teisė neatlygintinai gauti duomenis iš registrų ar valstybės informacinių sistemų tvarkytojų įstatyminiu lygmeniu neregamentuota: žurnalistai iki šiol neturi įstatyminio pagrindo neatlygintinai gauti aktualių ir istorinių duomenų iš šių registrų ir valstybės informacinių sistemų:

- 1) Juridinių asmenų registro (JAR);
- 2) Nekilnojamojo turto registro (NTR);
- 3) Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS).

Neatlygintinai žurnalistams teikiami duomenys kompensuojami, vadovaujantis Vyriausybės 2018 m. spalio 10 d. nutarimu Nr. 1001 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų ir valstybės informacinių sistemų duomenų teikimo žurnalistams išlaidų kompensavimo“. Šiuo nutarimu Vyriausybė, siekdama užtikrinti tinkamą visuomenės informavimą ir žurnalistų bei viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų teises tinkamai įgyvendinti visuomenės informavimo tikslus, pritartė nuostatai, kad teisės aktų nustatyta tvarka būtų kompensuojamos valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų ir valstybės informacinių sistemų duomenų teikimo žurnalistams išlaidos.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 29 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad sąnaudos, kurias registro tvarkytojas patyrė dėl išrašų, pažymų ir kitų dokumentų, dokumentų kopijų ir (arba) informacijos rengimo, teikimo ir perdavimo susijusiems registrams, valstybės informacinėms sistemoms, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti, už kuriuos iš kitų subjektų imamas atlyginimas, finansuojamos iš šiam registro tvarkytojui skiriamų valstybės biudžeto lėšų. Šių sąnaudų kompensavimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

4.1. Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte (toliau – VII projektas) numatyta teisė žurnalistui visuomenės informavimo tikslais, kiek tai yra būtina jo profesinei pareigai atlikti neatlygintinai gauti šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus duomenis ir informaciją iš registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojo, jeigu viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas, kurio vardu žurnalistas prašo pateikti duomenis ir kuriam rengia ketinamą skelbti informaciją (1) turi ne daugiau kaip du galiojančius rimtus profesinius pažeidimus ir (ar) (2) nėra priskirtas profesinės etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų kategorijai. Pagal šias sąlygas įstatymas žurnalistams taip pat suteikia teisę iš Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tvarkytojo neatlygintinai gauti aktualius ir istorinius juridinio asmens dalyvių ir (ar) naudos gavėjų duomenis, išskyrus fizinio asmens kodą, gyvenamąją vietą arba adresą korespondencijai, kadangi tokie duomenys būtų pertekliniai tikslui, dėl kurio jie būtų teikiami, pasiekti.

Remiantis Visuomenės informavimo įstatymo 24 straipsniu, informaciją apie viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo galiojančius rimtus profesinius pažeidimus į *Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų informacinę sistemą* (VIRSIS) įgaliotos teikti Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba ir Lietuvos radijo ir televizijos komisija, o informaciją apie viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo priskyrimą profesinės etikos nesilaikančių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų kategorijai – Visuomenės informavimo etikos asociacija. Informacija VIRSIS (šiuo metu ji baigiama kurti – *past.*) bus pasiekama viešai ir neatlygintinai.

Atsižvelgiant į tai, registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkytojui neturėtų kilti sunkumų vertinant, ar viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas atitinka įstatyme nustatytas sąlygas.

Neatlygintino duomenų teikimo žurnalistams atveju duomenų teikimo sąnaudos registro ir valstybės informacinės sistemos tvarkytojui būtų kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis, taikant šiuo metu galiojantį Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 29 straipsnyje nustatytą kompensavimo mechanizmą.

Atkreiptinas dėmesys, kad žurnalistų veikloje teisėtą informacijos (duomenų) gavimas ne visuomet sąlygoja teisėtą informacijos skelbimą, todėl būtinas šios gautos informacijos įvertinimas (atranka) prieš ją paskelbiant. Visuomenės informavimo įstatymas ir Visuomenės informavimo etikos kodeksas nustato žurnalistų ir viešosios informacijos rengėjų (skleidėjų) pareigas (be kita ko, pareigą informaciją rinkti ir skelbti tik etiškais ir teisėtais būdais), atsakomybės sąlygas, įtvirtina viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų veiklos priežiūros ir savitvarkos mechanizmą rengiant (renkant) ir viešai skleidžiant informaciją. Visa tai sudaro prielaidas žurnalistui ir viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui, kurio vardu žurnalistas siekia gauti duomenis, naudoti šiuos duomenis apdairiai ir atsakingai, kiekvienu atveju įvertinant viešojo intereso (gauti informaciją) ir individualių asmens interesų (privatumo, duomenų apsaugos ir kt.) pusiausvyrą. Iš kitos pusės, šių reikalavimų sistemingas nesilaikymas pagal įstatymą bus pagrindas neteikti duomenų neatlygintinai arba tokią teikimą nutraukti. Tokiu atveju, žurnalistams, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams išliks galimybė duomenis gauti už juos sumokant nustatytą mokestį.

Pagal įstatymų projektų nuostatas užsienio šalyje registruoto viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo žurnalistas, akredituotas Lietuvoje, turės tokią pačią teisę gauti duomenis iš registru ir valstybės informacinių sistemų, kaip ir Lietuvoje registruoto viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo žurnalistas, tačiau tik tokiu atveju, jei bus galima įvertinti viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo atitiktį įstatyme nustatytoms sąlygoms (pvz., viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas bus registruotas VIRSIS). Pažymėtina, kad laisvai samdomas žurnalistas, norėdamas pasinaudoti teise neatlygintinai gauti duomenis, privalės turėti ryšį su viešosios informacijos rengėju ir (ar) skleidėju. Jei tokio turimo ryšio negalės įrodyti – duomenys jam negalės būti teikiami neatlygintinai.

4.2. Pagrindiniame VII projekte apibrėžiamos sąlygos, kurioms esant, žurnalistai gali gauti registru ar valstybės informacinių sistemų duomenis neatlygintinai. Tuo tarpu konkrečių valstybės informacinių išteklių duomenų apimtis nustatoma VII projekte (JADIS atveju, kadangi tai yra valstybės informacinė sistema, kuri neturi atskiros jos veiklą reguliuojančio įstatymo) ir Nekilnojamojo turto registro įstatymo Nr. I-1539 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte (NTR atveju). Vadovaujantis Civilinio kodekso 2.72 straipsnio 3 dalimi, JAR duomenys visa apimtimi yra vieši ir visiems prieinami, todėl šio registro žurnalistams teikiama duomenų apimtis nėra atskirai apibrėžiama. Civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte žurnalistai įtraukiami tik prie neatlygintinai duomenis gaunančių subjektų, kadangi Civilinio kodekso 2.72 straipsnio 4 dalyje numatytas baigtinis neatlygintinai gaunančių JAR duomenis subjektų ratas.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – VIIĮ) 38 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės informacinės sistemos duomenys teikiami neatlygintinai, jeigu kiti Lietuvos Respublikos įstatymai ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip. Atskiras juridinių asmenų teisines formas reglamentuojantys įstatymai (duomenų apie juridinių asmenų dalyvius teikimo atveju) ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas (duomenų apie juridinių asmenų naudos gavėjus teikimo atveju (įsigalios nuo 2021 m. kovo 10 d. – *past.*)) įtvirtina JADIS teikiamų duomenų atlygintinumą, išskyrus baigtinį sąrašą subjektų, kuriems duomenys teikiami neatlygintinai. Atsižvelgiant į tai, atskiras teisines formas reglamentuojančių įstatymų projektuose ir Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 25² straipsnio pakeitimo įstatymo projekte neatlygintinai JADIS duomenis gaunančių subjektų ratas praplėstas, į šį ratą įtraukiant žurnalistus, kurių teisė gauti duomenis realizuojama Visuomenės informavimo įstatymo nustatytomis sąlygomis.

Ūkinių bendrijų įstatymo 5 straipsnio 7 dalies 4 punkte nustatyta, kad be šios dalies 1–3 punktuose numatytų subjektų, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys įstatymuose nustatytais atvejais turi teisę gauti komanditinės ūkinės bendrijos komanditorių, kurių įnašo į komanditinę ūkinę bendriją dydis ir (ar) vertė sudaro daugiau negu 25 procentus visų dalyvių įnašų į komanditinę ūkinę bendriją dydžio ir (ar) vertės, duomenų pagrindu parengtą informaciją. Šis baigtinis sąrašas subjektų, kuriems teikiama JADIS kaupiamų duomenų apie komanditorius pagrindu parengta informacija, yra susijęs su komanditinės ūkinės bendrijos, kaip juridinio asmens teisinės formos, specifika. Komanditinės ūkinės bendrijos pagrindinis bruožas yra tas, kad jos dalyviai yra dvejoji: neribotos civilinės atsakomybės (tikrieji nariai) ir ribotos civilinės atsakomybės (komanditoriai). Komanditinės ūkinės bendrijos vardu veikia ir jos reikalus tvarko tik tikrieji nariai, pastarieji priima ir didžiąją dalį su komanditinės ūkinės bendrijos reikalų tvarkymu susijusių sprendimų, o tai ir lemia tikrųjų narių neribotą civilinę atsakomybę už priimtus sprendimus. Komanditoriai yra finansiniai investuotojai, patikintys savo investicijų valdymą tikriesiems nariams, todėl įstatymų leidėjas užtikrina tam tikrą duomenų apie komanditorius konfidencialumą. Taip pat pažymėtina, kad užtikrintas duomenų apie komanditorius konfidencialumas, panaikina šios juridinio asmens teisinės formos, kaip vienos iš galimų kolektyvinio investavimo subjektų, diskriminavimą, palyginti su kitais egzistuojančiais kolektyvinio investavimo subjektais, t. y. investiciniais fondais, veikiančiais Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pagrindu, kurių nuostatos sudaro galimybes apsaugoti investuotojų į šiuos subjektus tapatybę, išskyrus atvejus, kai to reikia valstybės institucijų funkcijoms atlikti.

Atsižvelgiant į įtvirtintą komanditorių, kaip komanditinės ūkinės bendrijos dalyvių, specifinį statusą tikrųjų narių atžvilgiu ir įvertinus poreikį užtikrinti jų tapatybės konfidencialumą, Ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte siūloma numatyti, kad žurnalistams, kaip ir kitiems įstatymuose numatytiems subjektams, būtų suteikta teisė gauti komanditinės ūkinės bendrijos komanditorių, kurių įnašo į komanditinę ūkinę bendriją dydis ir (ar) vertė sudaro daugiau negu 25 procentus visų dalyvių įnašų į komanditinę ūkinę bendriją dydžio ir (ar) vertės, duomenis.

Siūlomi įstatymų pakeitimai sudarytų palankesnes sąlygas profesionaliosios, tiriamosios žurnalistikos plėtrai, paskatintų didesnę visuomenės atvirumą ir atsparumą – mažintų korupcijos pasireiškimo tikimybę, atskleistų galimus viešųjų ir privačių interesų konfliktus, asmenų neteisėto praturtėjimo ar įtakos dalyvaujant juridinių asmenų veikloje ar valdyme atvejus ir pan.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymų projektai įtakos kriminogeninei situacijai neturės, tačiau aktualios ir tikslios informacijos viešinimas prisidės prie korupcijos pasireiškimo tikimybės mažinimo.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektu

sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose naujų sąvokų nenustatoma.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymų projektus, reikės pripažinti netekusiu galios Vyriausybės 2018 m. spalio 10 d. nutarimą Nr. 1001 „Dėl valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų ir valstybės informacinių sistemų duomenų teikimo žurnalistams išlaidų kompensavimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymų projektams įgyvendinti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų.

JAR, NTR ir JADIS tvarkytojas yra valstybės įmonė Registrų centras. Pagal šiuo metu galiojantį Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimą Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro duomenų, registro informacijos, registru pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ valstybės biudžeto lėšų poreikis, reikalingas kompensuoti žurnalistų neatlygintinai gaunamus duomenis, kasmet svyruoja tarp 300 ir 500 tūkst. Eur. Įvertinus šį poreikį ir tai, kad įstatymų projektais neatlygintinai teikiamų duomenų apimtis žurnalistams išplečiama (bus teikiami ir istoriniai duomenys), prognozuojama, kad už neatlygintiną minėtų registrų ir valstybės informacinės sistemos duomenų teikimą žurnalistams iš valstybės biudžeto valstybės įmonei Registrų centrui kasmet reikėtų kompensuoti apie 700 tūkst. Eur.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminių įstatymų projektų žodžių nėra.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.